

Lopen kunnan
suunnitelma oppilaan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja
häirinnältä

Sisällys

1. Kiusaaminen ja häirintä	3
2. Ennaltaehkäisevä työ oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä	3
3. Toimintamalli väkivalta-, kiusaamis- ja häirintätilanteissa	4
4. Suunnitelmasta tiedottaminen ja koulu yhteisön henkilöstön, oppilaiden, huoltajien sekä yhteistyökumppaneiden perehdyttäminen.....	5
5. Suunnitelman hyväksyminen, päivittäminen, toteutumisen seuranta sekä seurantaan liittyvä kirjaaminen ja arviointi.....	6

1. Kiusaaminen ja häirintä

Kiusaaminen

- Suora kiusaaminen voi olla mm. lyömistä, potkimista, tönimistä, omaisuuden tai koulutöiden varastelua tai tuhoamista, nimittelyä, uhkailua, pakottamista, kiristämistä, pilkkaamista tai naurun alaiseksi tekemistä.
- Epäsuora kiusaaminen voi olla mm. yksin jättämistä, vahingollisten juurujen ja perättömien juttujen levittämistä tai eristämistä luokassa.

Häirintä

- Sukupuoleen perustuva häirintä voi olla mm. halventavaa tai alentavaa puhetta toisesta sukupuolesta, sukupuoleen liittyvää kiusaamista tai teko, jotka saavat tuntemaan noloksi, pelokkaaksi, loukkaantuneeksi tai vihaisesti.
- Seksuaalista häirintää ovat mm. vihjailu, seksuaalisesti värittyneet vitsit, vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat puheet ja kysymykset, ehdottelu, vaatiminen, fyysinen koskeminen sekä seksuaalinen väkivalta tai sen yrittäminen.
- Häirintä voi myös kohdistua ikään, uskontoon, vakaumukseen, terveydentilaan, etniseen alkuperään tai vammaisuuteen.

2. Ennaltaehkäisevä työ oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusamiselta ja häirinnältä

- Psykkisesti, sosiaalisesti ja fyysisesti turvalliset oppimisympäristöt
- Läsnäolon pedagogiikka, jossa koulun aikuiset ovat aidosti läsnä ja kuuntelevat
- Positiivinen pedagogiikka, jossa opetuksessa huomioidaan oppilaan omien vahvuuksia tunnistaminen ja hyödyntäminen.
- Myönteisen palautteen antaminen puolin ja toisin
- Ryhmäyttäminen jatkuu läpi opintojen
- Oppilaita rohkaistaan kertomaan kiusamisesta. Jokainen koulun aikuinen puuttuu epäasialliseen käytökseen ja kiusaamiseen.
- Välkäri-, kummioppilas- ja tukioppilastoiminta

- Yhteisöllisyyden vahvistaminen erilaisten tapahtumien ja monialaisten oppimiskokonaisuuksien avulla
- Kasvatuksellisin keinoin ohjataan oppilaiden käyttäytymistä ja toimintaa
- Oppilaiden osallisuuden vahvistaminen
- Yhteistyö nivelvaiheissa
- Tehokas välituntivalvonta
- Järjestyssäännöt ja muita turvallisuusasioita käydään läpi joka lukuvuosi turvallisuuden vuosikellon mukaisesti lasten ikätaso huomioiden.
- KiVa Koulu -toimintamallin hyödyntäminen

3. Toimintamalli väkivalta-, kiusaamis- ja häirintätilanteissa

Oppilas

- Kiusaamistilanteissa pyydä kiusaajaa lopettamaan.
- Lähde pois kiusaajan luota.
- Kerro aikuiselle, jos sinua kiusataan tai näet jotakin kiusattavan.
- Ole kiusatulle kaveri. Rohkaise häntä kertomaan kiusaamisesta aikuiselle.

Huoltaja

- Jos epäilet, että lastasi kiusataan koulussa, kannusta häntä kertomaan asiasta tai ole itse yhteydessä opettajaan. Voit ottaa yhteyttä kouluun, vaikka lapsesi kieltäisi.
- Koulukiusaamisen selvittäminen aloitetaan aina koulussa.
- Jos lapsesi on kiusaava osapuoli, tee selväksi, ettet hyväksy minkäänlaista kiusaamista.

Koulun henkilökunta

- Kun kiusaamista/häirintää tapahtuu, siihen puututaan heti.
- Väkivaltatilanteessa kutsutaan tarvittaessa poliisi paikalle. Vakavissa väkivaltatilanteissa kutsutaan aina poliisi paikalle.

- Se aikuinen, jolle tieto kiusaamisesta/häirinnästä ensin tulee, harkitsee onko kyseessä systemaattinen kiusaaminen.
- Jos kiusaaminen ei ole systemaattista ja sitä on tapahtunut vain kerran tai pari, luokanopettaja/luokanvalvoja keskustelee vakavasti kiusaamiseen osallistuneiden oppilaiden kanssa ja tekee selväksi, että he ovat toimineet tavalla, jota koulussa ei hyväksytä.
- Systemaattisen kiusaamisen tunnusmerkit täyttävistä tapauksista toimitaan KiVa-koulu – toimintamallin mukaan:
 - Tapaaminen kiusatun oppilaan kanssa
 - Keskustelut kiusaamiseen osallistuneiden oppilaiden kanssa yksitellen
 - Keskustelu kiusaamiseen osallistuneiden oppilaiden kanssa ryhmänä
 - Seurantakeskustelu kiusatun kanssa
 - Seurantakeskustelu kiusaamiseen osallistuneiden oppilaiden kanssa, Kiusattu voi halutessaan osallistua keskusteluun.
- Luokanopettaja/luokanvalvoja tiedottaa asianosaisten huoltajia tapahtuneesta. Vakavissa väkivaltatilanteissa huoltajiin on yhteydessä rehtori.
- Tarvittaessa voidaan kutsua kiusatun ja kiusaajan huoltajat koululle keskusteluun
- Tarvittaessa voidaan kutsua koolle yksilökohtainen oppilashuoltoryhmä
- Tarvittaessa kiusaajalle voidaan antaa kurinpitorangaistus
- Huoltajat voivat asianomistajina tehdä rikosilmoituksen poliisille.
- Tarvittaessa tehdään lastensuojeluilmoitus
- Väkivaltatilanteissa tilanteen havainnut koulun aikuinen tekee asiasta aina turvallisuuspoikkeamailmoituksen.

4. Suunnitelmasta tiedottaminen ja kouluyhteisön henkilöstön, oppilaiden, huoltajien sekä yhteistyökumppaneiden perehdyttäminen

Suunnitelma käydään koulun henkilöstön ja oppilaiden kanssa läpi turvallisuuden vuosikellon mukaisesti lukuvuosittain.

Huoltajat ja yhteistyökumppanit voivat tutustua suunnitelmaan kunnan internet-sivuilla.

5. Suunnitelman hyväksyminen, päivittäminen, toteutumisen seuranta sekä seurantaan liittyvä kirjaaminen ja arviointi

Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä hyväksytään Lopen kunnan sivistyslautakunnassa. Suunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan. Suunnitelman toteutumista seurataan jatkuvana rehtorien ja opettajien toimesta, ja arvioidaan suunnitelman päivittämisen yhteydessä.